

Ibn Kardabus om Al-Mansurs ødelæggelse af det nordspanske grænseland

Ibn Kardabus (død 1174) var en imam og krønikeskriver fra det nuværende Tunesien, som forfattede en krønike ved navn 'Bogen om kaliffernes Liv' (Kitab al-iktifa fi akhbar al-khulafa). I dette kildeuddrag fortæller Ibn Kardabus om Al-Mansur (Almansor) (ca. 938-1002), der som kansler for den svage kalif Hisham d. 2. i Córdoba-kalifatet havde ført hellig krig (jihad) med en række sejrige felttog mod de kristne riger i Nordspanien. Al-Mansur ørte over halvtreds sådanne muslimske angrebstogter mod de nordspanske riger og plyndrede bl.a. Santiago de Compostela i år 997 og erobrede Barcelona i år 985. Al-Mansur plyndrede, hærgede og affolkede store dele af grænselandet (også kaldet Extremadura) mellem Córdoba-kalifatet og de nordspanske riger. I denne kilde fortæller Ibn Kardabus dog om, hvordan Al-Mansur tilsyneladende på sit dødsleje udtrykte anger, fordi han ikke havde plyndret og hærget det nordspanske grænseland endnu mere brutalt for derved at undgå fremtidige angreb fra den nordspanske Reconquista.

15 Dernæst fik hans mod og ærgerrighed ham til at overtage ledelsen over hæren, som var loyal overfor ham, og han angreb og hærgede de kristne områder og han nåede ethvert uopnåeligt mål der. Allah erobrede ved hans hænder. Han indtog Barjiluna¹ og dræbte dens hersker, Boryel,² tog dens indbyggere til fange og ødelagde den. Han tog en stor mængde plyndringsgods; slaver, tjenere, værdier, våben, tøj og kvæg og vendte sikkert tilbage i triumftog til Córdoba, belæsset med plyndringsgods. Dernæst gennemførte han mange togter og ødelagde de kristne områder totalt, indtil polyteismens³ fjerneste egne underkastede sig ham og indgik fredsbestigelser under hans herredømme. Selv ambassadører fra herskeren i Konstantinopel den Store [Basilius d. 2.],⁴ og fra Rom,⁵ såvel som fra Kastilien kom til ham med vidunderlige gaver og de anmodede alle om fredsbestigelser med ham og søgte at holde hans vrede væk fra deres lande.

25 Således fortsatte han i 28 år under Hisham.⁶ Da han var nær døden, begyndte han at græde. Hans hajib, slaven Kauthar, sagde til ham, "Hvorfor græder du, min herre – du græder ellers aldrig?" [Al-Mansur] sagde, "På grund af den ondskab, som jeg har påført muslimerne – hvis de dræbte mig og brændte mig, ville de kun tage retfærdig hævn mod mig". [Kauthar] svarede, "Hvorfor det? – Du har æret islam og erobret landet, ydmyget vantroen og du har fået de kristne til at bære jord fra de fjerneste kristne områder til Córdoba,⁷ mens du byggede dens store moské der."

[Al-Mansur] svarede, "Da jeg erobrede de kristne lande og deres borge, bragte jeg forsyninger ind fra alle sider og forvaltede dem indtil de var ført tilbage til en god og stærk tilstand, og jeg genforenede dem med muslimsk land og forstærkede i højeste grad deres forsvar med borgbyggerier og forbandt dem med de omgivende muslimsk erobrede områder. Men nu er jeg på mit dødsleje og ingen af mine sønner kan efterfølge mig, fordi de er optagede af vin, kvinder og

¹ Barcelona

² Grev Borrel d. 3. af Barcelona døde faktisk ikke ved Al-Mansur's angreb, men generobrede Barcelona to år efter og døde dernæst i år 992.

³ Polyteismen: En muslimsk opfattelse af den kristne treenighedslære

⁴ Den byzantinske kejser Basilius d. 2. (958-1025)

⁵ Den tysk-romerske kejser Otto d. 3. (996-1002)

⁶ Córdoba-kaliffen Hisham d. 2. (966-1013)

⁷ Al-Mansur brugte kristne krigsslaver til at udbygge den store moské i Córdoba fra år 988

sang. Fjenden vil komme og finde et blomstrende, velforsynet og folkerigt land, han vil være forsynet med ressourcerne til at belejre det og dets rigdom vil hjælpe ham med at angribe det. Fjenden vil forsætte med at erobre det stykke for stykke og indlemme det i sin fold, indtil han behersker det meste af halvøen⁸ og kun nogle få befæstede områder vil være tilbage [under muslimsk herredømme]. Hvis blot Allah havde inspireret mig til at hærge, hvad jeg erobrede og lægge det øde, og skabe en zone af ørkener og ødeland i et område af ti dagsrejser i landet mellem muslimsk og kristent område, så ville de altid have problemer, når de forsøgte at finde vej igennem det og de ville kun med besvær have kunnet angribe de muslimsk beherskede områder ved at bringe forsyninger med sig og ved stædig vedholdenhed mod deres mål”.

5

10

Slaven sagde til ham, ”Du er nær ved at finde fred, om Allah vil! Giv ordre til, hvad du finder bedst at udføre”. Han svarede, ”Tiden rinder ud, ved Allah, hvis jeg fandt sindsro og gav ordre til det, som jeg lige talte om, så ville folk sige; Ibn Abi ’Amir er syg og hans sygdom har gjort ham gal og vildfarelser har grebet ham: han har hærget muslimernes lande og evakueret dem og efterladt dem et ødelagt landskab”.

15

20

Ibn Kardabus om Al-Mansurs ødelæggelse af det nordspanske grænseland oversat af M. Pihl efter C. Melville & A. Ubaydli; ”Christians and Moors in Spain”, vol. III, *Arabic Sources (711-1501)*, Warmnister (1992) s. 57-59.

⁸ Spanien